

Ärakiri.
Ärisaladused välja jäetud.

PEADIREKTORI ASETÄITJA

OTSUS

22.03.2007.a nr 12-KO

Koondumisele nr 5/2007 Oy Aurinkomatkat – Suntours Ltd Ab ja OÜ Horizon Travel loa andmine

Koondumine

12.03.2007.a esitas Oy Aurinkomatkat – Suntours Ltd Ab esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid OÜ Horizon Travel osanikud ja Oy Aurinkomatkat – Suntours Ltd Ab 22.12.2006.a 95% OÜ Horizon Travel osade ostu-müügilepingu (edaspidi Leping). Lepingust tulenevalt omandab Oy Aurinkomatkat – Suntours Ltd Ab 95% OÜ Horizon Travel osadest. Ülejäänud 5% jääb OÜ Horizon Travel ühele osanikule.

Tehingu tulemusena omandab Oy Aurinkomatkat – Suntours Ltd Ab valitseva mõju OÜ Horizon Travel üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses, ning antud juhul on tegemist koondumisega konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 13.03.2006.a ülnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes “Ametlikud Teadaanded”. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks Oy Aurinkomatkat – Suntours Ltd Ab (edaspidi Aurinkomatkat) ja OÜ Horizon Travel (edaspidi HT).

Aurinkomatkat on Soomes registreeritud äriühing, kelle emaettevõtjaks on Finnair. Finnairi tütarettevõtjaks on Suomen Matkatoimisto Oy kaudu AS ESTRAVEL (edaspidi Estravel). Lisaks on Finnairil valitsev mõju AS Aero Airlines üle. Finnairi kontsern tegeleb reisijate regulaarlendude (kohalike ja rahvusvaheliste) ja puhkusereiside (reisikorraldamine, kontserni sisestele kui teistele reisikorraldajatele lendudele istekohtade müümine) korraldamisega, aviatsiooniteenuste (õhusõidukite

hooldusteenused, maapealsed teenused, toitlustamine, jae- ja hulgimüük) ning reisiteenuste (reisibüroo, broneerimis- ja andmehaldussüsteemidega seotud teenused) pakkumisega. Finnair tegutseb peamiselt Euroopas (enamasti Soomes), Aasias ja Põhja-Ameerikas. Eestis tegutseb Finnair peamiselt Aero Airlines kaudu reisijate regulaarlendudega ning Estraveli kaudu kodumaiste puhkusepakettide ja reisibüroo teenuste pakkumisega.

HT on Eestis registreeritud äriühing, kes tegeleb reisikorraldajana ning tema puhkusepakettide põhilised sihtkohad on Gran Canaria, Tenerife, Tai, Costa del Sol ja Rhodos. Väga vähesel määral osutab HT ka reisibüroo teenuseid.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

Ettevõtjate 2006.a käive Eestis oli kokku üle [...] krooni ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas kummalgi nimetatud perioodil 30 miljonit krooni, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Euroopa Komisjon on reisiteenuste sektoris eristanud reisikorraldamist ja reisibüroo teenuseid (juhtum nr IV/M.1502 – *Kuoni/First Choice*; juhtum nr IV/M.1341 – *Westdeutsche Landesbank/Carlson/Thomas Cook*). Komisjoni arvates tegutsevad reisibürood nagu jaemüüjad, st reisikorraldaja agendid, kes saavad komisjonitasu müüdud reiside pealt. Reisikorraldajad panevad kokku ja müüvad majutuse- ja transpordipakette (reisipaketid), mis ei kuulu samale kaubaturule reisija enda poolt kokkupandud pakettidega. Reisibürood seevastu vahendavad erinevate reisikorraldajate puhkusepakette ja pakuvad mitmeid lisateenuseid, näiteks lennupiletid (liini- ja tšarterlendudele), majutuse broneeringud, autorent, reisikindlustus jms (juhtum nr COMP/M.4234 – *Carlson/One Equity Partners/Carlson Wagonlit*; juhtum nr IV/M.1524 – *Airtours/First Choice*).

Estravel ja HT tegelevad reisikorraldamisega ning pakuvad põhiliselt puhkusepakette, milles on ühendatud edasi-tagasi transport sihtkohta, majutus ja muud teenused vastavas sihtkohas. Estravel pakub Eestis kodumaiseid puhkusepakette ja HT pikamaa puhkusepakette välismaale. Euroopa Komisjon on märkinud eraldi pikamaa puhkusepakette (sihtkohta jõudmise aeg on rohkem kui kolm tundi) ja lühimaa puhkusepakette, kusjuures reisiaeg määrab kasutatava transpordivahendi tüübi, mis omakorda mõjutab oluliselt puhkusepaketi hinda. Seega arvestades klientide eelistusi kliima, kultuuri, hinnataseme jms osas, on kodumaised ja välismaised puhkusepakettid

selgelt eraldi kaubaturgudel. Eeltoodust lähtudes ei kattu koondumise osaliste tegevus reisikorraldamise alamturgudel, mistõttu ei ole viidatud kaubaturgude täpsem piiritlemine antud koondumise raames vajalik.

Estravel ja HT tegelevad reisibüroo teenuste pakkumisega Eestis. Estraveli jaoks on nimetatud tegevus põhitegevuseks, HT tegeleb reisibüroo teenuste pakkumisega oluliselt vähemal määral.

Olenemata asjaolust, et reisibüroo teenuste pakkumiseks kasutatakse üha enam elektroonilisi vahendeid, on reisibüroo teenuste pakkumise kaubaturu geograafiline ulatus siseriiklik ja seda põhjusel, et kliendi jaoks on tähtis asjaajamiskeel, müügitehniline lahendus, vastava valdkonna seadusandlus (sh võimalus vaidlustamiseks, hüvitise nõudmiseks) jms.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnenemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi on turguvalitsev ettevõtja, kellele kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest või kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Koondumise osaliste ja nendega samasse kontserni kuuluvate ettevõtjate tegevused kattuvad majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt (horisontaalne seos) reisibüroo teenuste pakkumise kaubaturul Eestis ja sama lõike punkti 2 kohaselt (vertikaalne seos) reisikorraldamise ja reisibüroo teenuste pakkumise kaubaturul Eesti.

Koondumise teate kohaselt oli 2006.a reisibüroo teenuste Eesti kaubaturu koguseliseks mahuks Tallinna Lennujaama andmetel 675 233 reisijat ja Amadeus broneerimissüsteemi andmetel 595 824 segmenti (selgituseks: üks segment võrdub ühe inimese ühe lennuga, st edasi-tagasi pilet otselendudele tähendab kahte segmenti, edasi-tagasi pilet kummaski suunas ühe ümberistumisega aga nelja segmenti). Võrreldes eelmiste aastate vastavate numbritega, mis 2005.a olid 612 775 reisijat ja 505 808 segmenti ning 2004.a 442 727 reisijat ja 461 510 segmenti, on reisibüroo teenuste Eesti kaubaturg pidevalt kasvamas ja koondumise osalise hinnangul jätkub see ka tulevikus.

Estravel müüs 2006.a [...] lennupiletit [...] ja broneeris [...] segmenti [...]. HT müüs 2006.a lennupileteid umbes [...] reisijale [...]. Olulisemad konkurendid koondumise osalistele nimetatud kaubaturul on AS Kaleva Travel [...], Reisi eksperdi Aktsiaselts [...], AS Wris [...], AS Baltic Tours [...], Aves Travel AS [...] jt. Võttes arvesse olemasolevaid konkurente ja asjaolu, et 2006.a mais alustas tegevust *online*-teenuseid pakkuv reisibüroo AS Bookinghouse (asutatud 2005.a, hetkel *online*-broneeringute osas väidetav turuliider) ning reisikorraldaja-reisibüroo Travel IN Tours ja Läti reisibüroo Latvia Tours avas esinduse CONNEX, on ilmne, et tegemist on kaubaturuga, kus puuduvad olulised sisenemistõkked.

Kuigi üks koondumise osalistest kuulub Finnairi kontserni, ei mõjuta käesolev koondumine konkurentsiolekorda ega kaubaturu struktuuri reisibüroo teenuste

pakkumise kaubaturul, kuivõrd omandatava ettevõtja, HT osakaal antud turul on arvestades reisibüroo teenuste pakkumise kaubaturu kogumahtu väike.

Estravel tegeleb reisibüroo teenuste pakkumisega Eestis [...] ja HT reisikorraldamisega, täpsemalt pikamaa puhkusepakettide pakkumisega välismaale [...], mille puhul on tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturgudega. Samas on koondumise eelselt, alates aastast 2001 Estravelil agendileping HT-ga, mille kohaselt Estravel vahendab HT puhkusepakette klientidele. Koondumise teate ja Euroopa Komisjoni reisiteenuste kaubaturu analüüsi kohaselt on reisiteenuste sektoris üsna tavaline vertikaalne seotus reisikorraldajate, reisibüroode ja lennundusettevõtjate vahel. Käesoleva koondumise eesmärgiks on Aurinkomatkat poolt Eesti turule sisenemine ning Eesti reisikorraldajana tegutsemise alustamine Horizon Traveli kaubamärgi all. Samuti saab HT-st baas teiste Balti riikide turgudele sisenemisel. Eeltoodust tulenevalt ei muutu koondumise tulemusel oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturu struktuur, seega ei tekita ega tugevda koondumine nimetatud kaubaturgudel turgu valitsevat seisundit. Käesoleva koondumise puhul ei esine KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Koondumisega seotud konkurentsipiirangud

Konkurentsiamet on seisukohal, et aktsionäride lepingu punktis 24 sisalduvat konkurentsipiirangut võib lugeda koondumisega otseselt seotuks ja selle jõustamiseks vajalikuks, kuna sellega tagatakse omandatava vara väärtuse säilimine nende üleminekul müüjalt ostjale.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba Oy Aurinkomatkat – Suntours Ltd Ab ja OÜ Horizon Travel koondumisele, sealhulgas konkurentsipiirangule.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Aini Proos